

Delårsrapport 3. kvartal 2018

SpareBank 1 Skadeforsikring

SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Styrets beretning per tredje kvartal 2018

SpareBank 1 Skadeforsikring oppnådde et resultat før skatt per tredje kvartal 2018 på 682 mill. kroner. Både forsikringsresultatet og finansinntektene bidrar positivt til resultatet med henholdsvis 456 MNOK og 230 MNOK.

Resultatutvikling

Den underliggende lønnsomheten fra forsikringsvirksomheten er tilfredsstillende. Per tredje kvartal 2018 hadde SpareBank 1 Skadeforsikring et forsikringsresultat på 456 mill. kroner, mot et forsikringsresultat på 550 mill. kroner i tilsvarende periode i 2017.

Finansresultatet per tredje kvartal 2018 ble 230 mill. kroner sammenlignet med 293 mill. kroner i samme periode i fjor.

Resultat før skattekostnad endte på 682 mill. kroner, en reduksjon på 170 mill. kroner sammenlignet med fjoråret.

Premieutvikling

Brutto premieinntekter ble 4.342 mill. kroner per tredje kvartal 2018, en økning på 228 mill. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i fjor.

Premieinntektene økte i hovedsak som følge av økning i antall forsikrede objekter innenfor produktgruppene Motor, Hus og Reise.

Premieinntekt for egen regning ble 4.312 mill. kroner pr tredje kvartal 2018, en økning på 229 mill. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Premie til reassurandørene i 2018 var på nivå med tilsvarende periode i 2017.

SpareBank 1 Skadeforsikring har hatt en økning i premiebestanden på 272 mill. kroner per tredje kvartal 2018. Privatmarkedet har hatt en bestandsøkning på 240 mill. kr, mens Bedriftsmarkedet har hatt en bestandsøkning på

32 mill. kroner. Ved utgangen av tredje kvartal 2018 har SpareBank 1 Skadeforsikring en total bestandspremie på 5.789 mill. kroner.

Skadeutvikling

Selskapets brutto erstatningskostnader, som er summen av årets erstatninger og avviklingsgevinster, endte per tredje kvartal 2018 på 2.783 mill. kroner. Dette var en økning på 284 mill. kroner sammenlignet med tilsvarende periode i fjor.

Årets erstatningskostnader for Privatmarkedet økte med 284 mill. kroner, mens for Bedriftsmarkedet var årets erstatningskostnader per tredje kvartal økt med 13 mill. kroner. I tillegg økte naturskader med 14 mill. kroner sammenlignet med i fjor.

Det ble inntektsført 278 mill. kroner i avviklingsgevinster per tredje kvartal 2018. Dette var 73 mill. kroner høyere enn samme periode i fjor.

Per tredje kvartal 2018 var brutto skadeprosent 64,1 mot 60,7 prosent tilsvarende periode i 2017. Hovedårsaken til økningen var flere vinterrelaterte skader for produktgruppene Motor og Hus etter en kaldere og mer snørik vinter enn foregående år.

Driftskostnader

Totale driftskostnader, eksklusiv mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring, endte på 1.007 mill. kroner pr tredje kvartal, noe som var en økning på 4 mill. kroner sammenlignet med i fjor. Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader økte med 18 mill. kroner, mens salgskostnader var 14 mill. kroner lavere enn for tilsvarende periode året før.

Brutto kostnadsprosent pr tredje kvartal ble 23,2 %, en reduksjon på 1,2 prosentpoeng fra tredje kvartal 2017.

Finansavkastning

Per tredje kvartal 2018 endte konsernets netto finansinntekter på 230 mill. kroner, mot 293 mill. kroner tilsvarende periode i fjor.

Finansavkastningen per tredje kvartal ble 2,6 prosent, mot 3,2 prosent tilsvarende periode i fjor. Reduksjonen i finansavkastningen sammenlignet med fjoråret skyldes hovedsakelig redusert aksjeavkastning.

Per tredje kvartal 2018 var aksjeavkastningen 5,9 prosent, mot en avkastning på 13,1 prosent i fjor. Avkastningen på omløpsobligasjoner ble redusert sammenlignet med tredje kvartal i fjor fra 1,5 til 1,1 prosent. Direkte avkastning innenfor eiendomsporteføljen økte, fra 3,1 til 3,5 prosent.

Soliditet og risikoforhold

Selskapet anses å være godt kapitalisert sett opp mot de regulatoriske kravene gitt i Solvens II-regelverket. Foreløpige beregninger viser at selskapets solvensmargin per 30.09.18 er 228 prosent, mens den ved årsskiftet var 192 prosent.

Styret anser at selskapets forretningsmessige eksponering er godt tilpasset dets risikoevne.

Fremtidsutsikter

Den 24. september 2018 inngikk SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA en avtale om å slå sammen sine skadeforsikringsvirksomheter. Sammenslåingen vil skje ved at DNB Forsikring AS fusjonerer med SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Selskapet vil fortsatt være et datterselskap i SpareBank 1 Gruppen AS. Fusjonen skal etter planen gjennomføres 1. januar 2019, forutsatt godkjenning fra myndighetene.

Det nye selskapet vil ha som mål å bli markedsledende på kundetilfredshet, vekst og lønnsomhet. Dette skal oppnås gjennom å være ledende på forsikring i bankdistribusjon og løsninger med fokus på kundenes behov.

Selv om fusjonen med DNB Forsikring AS vil kreve mye fra organisasjonen, forventes det at den gode underliggende lønnsomheten fra kjernevirksomheten, brukervennlige systemer og god kjennskap til kundenes behov vil sikre at selskapet står sterkt med tanke på å sikre konkurransedyktig lønnsomhet også for resten av året. Det er en iboende risiko for at ekstremvær og større skadehendelser kan føre til svingninger i det forsikringstekniske resultat. Selskapets reassuransprogram vil bidra til å begrense denne typen svingninger.

Regnskapet per 30. september 2018 er ikke revidert.

Styret i SpareBank 1 Skadeforsikring AS

16. oktober 2018

RESULTATREGNSKAP

Morselskapet			Konsernet		
30.09.2018	30.09.2017	NOK 1 000	30.09.2018	30.09.2017	31.12.2017
		TEKNISK REGNSKAP			
		1. Premieinntekter mv.			
4 342 250	4 114 566	1.1. Opptjente bruttopremier	4 342 250	4 114 566	5 529 996
-30 384	-31 241	1.2 - Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier	-30 384	-31 241	-42 419
4 311 865	4 083 324	Sum premieinntekter for egen regning	4 311 865	4 083 324	5 487 577
2 289	3 778	2. Andre forsikringsrelaterte inntekter	2 289	3 778	6 017
		3. Erstatningskostnader			
-2 783 129	-2 499 469	3.1 Brutto erstatningskostnader	-2 783 129	-2 499 469	-3 245 583
-43 307	-32 666	3.2 -Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader	-43 307	-32 666	-75 453
-2 826 436	-2 532 134	Sum erstatningskostnader for egen regning	-2 826 436	-2 532 134	-3 321 037
		4. Forsikringsrelaterte driftskostnader			
-492 163	-506 058	4.1 Salgskostnader	-492 163	-506 058	-672 330
-515 194	-497 495	4.3 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkl. provisjoner for mottatt gjenforsikring	-515 194	-497 495	-672 328
	8 003	4.4 - Mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring og gevinstandeler		8 003	16 848
-1 007 357	-995 550	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	-1 007 357	-995 550	-1 327 810
-444	-157	5. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	-444	-157	-189
479 917	559 261	Resultat av teknisk regnskap før andre tekniske avsetninger	479 917	559 261	844 559
		6. Endring i avsetning for andre tekniske avsetninger			
-23 555	-9 263	Endring i avsetning til andre tekniske avsetninger	-23 555	-9 263	-68 337
-23 555	-9 263	Sum endring i andre tekniske avsetninger	-23 555	-9 263	-68 337
456 362	549 998	7. Resultat av teknisk regnskap	456 362	549 998	776 222
		IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
		8. Netto inntekter fra investeringer			
522	112	8.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilkn foretak og felleskontr.foretak			
123 538	132 059	8.2 Renteinntekt og utbytte mv på finansielle eiendeler	123 538	132 059	175 114
	50	8.3 Netto driftsinntekt fra eiendom	45 906	37 334	55 868
-41 318	96 881	8.4 Verdiendringer på investeringer	-5 724	115 221	362 414
72 427	14 402	8.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	72 427	14 402	-57 737
-6 426	-6 229	8.6 Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader	-6 426	-6 229	-9 368
148 743	237 275	Sum netto inntekter fra investeringer	229 721	292 786	526 291
-1		9 Andre inntekter	-1		
-3 755	-12	10 Andre kostnader	-3 755	-12	-1
144 987	246 138	11. Resultat av ikke-teknisk regnskap	225 965	301 650	535 165
601 349	796 136	12. Resultat før skattekostnad	682 327	851 647	1 311 388
-124 924	-153 665	13. Skattekostnad	-124 892	-153 665	-221 861
476 425	642 471	14. Resultat før andre resultatkomponenter	557 435	697 982	1 089 527
		15. Andre resultatkomponenter			
	-568	15.3 Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger		-568	-568
	142	15.8 Skatt på andre resultatkomponenter		142	142
476 425	642 045	16. TOTALRESULTAT	557 435	697 556	1 089 101

BALANSE - EIENDELER

Morselskapet			Konsernet		
30.09.2018	30.09.2017	NOK 1 000	30.09.2018	30.09.2017	31.12.2017
		EIENDELER			
		1. IMMATERIELLE EIENDELER			
52 356	51 253	1.2 Andre immaterielle eiendeler	52 356	51 253	52 897
52 356	51 253	Sum immaterielle eiendeler	52 356	51 253	52 897
		2. INVESTERINGER			
		2.1 Bygninger og andre faste eiendommer			
		2.1.1 Investerings eiendommer	1 590 482	1 296 327	1 441 997
		2.2 Datterforetak, tilknyttet foretak og felleskontrollerte			
964 344	964 344	2.2.1 Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	168	168	168
138 344	12 531	2.2.2 Fordringer på foretak og verdipapirer utstedt av datterforetak mv	5 525		
		2.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
972 031	1 156 964	2.3.1 Investeringer som holdes til forfall	972 031	1 156 964	1 134 222
846 553	505 519	2.3.2 Utlån og fordringer	846 553	505 519	620 709
		2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
974 115	969 324	2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	974 115	969 324	967 578
5 437 621	5 573 542	2.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	5 437 621	5 573 542	5 680 534
48 598	125	2.4.4 Finansielle derivater	48 598	125	13 527
293 303	63 154	2.4.5 Andre finansielle eiendeler	293 303	63 154	23 987
9 674 910	9 245 502	Sum investeringer	10 168 397	9 565 123	9 882 723
		3. GJENFORSIKRINGSANDEL AV BRUTTO			
247 918	371 664	3.2 Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	247 918	371 664	312 009
247 918	371 664	Sum gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelse	247 918	371 664	312 009
		4. FORDRINGER			
2 217 605	1 669 874	4.1.1 Forsikringstakere	2 217 605	1 669 874	1 999 766
14 302	13 286	4.2 Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	14 302	13 286	31 206
35 460	32 854	4.3 Andre fordringer	48 674	36 123	37 421
2 267 366	1 716 014	Sum fordringer	2 280 581	1 719 283	2 068 393
		5. ANDRE EIENDELER			
		5.1 Varige driftsmidler	169	311	277
121 111	104 513	5.2 Bank	282 233	219 204	287 208
2 895	2 895	5.3 Eiendeler ved skatt	15 658	13 022	15 626
3 594	400	5.4 Innskuddsfond(hybrid)	3 594	400	6 677
127 600	107 808	Sum andre eiendeler	301 654	232 937	309 788
12 370 151	11 492 242	SUM EIENDELER	13 050 906	11 940 259	12 625 811

BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD

Morselskapet			Konsernet		
30.09.2018	30.09.2017	NOK 1 000	30.09.2018	30.09.2017	31.12.2017
		EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
		7. INNSKUTT EGENKAPITAL			
132 000	132 000	7.1 Aksjekapital	132 000	132 000	132 000
367 458	367 458	7.2 Overkursfond	367 458	367 458	367 458
319 243	319 243	7.4 Annen innskutt egenkapital	319 243	319 243	319 243
818 701	818 701	Sum innskutt egenkapital	818 701	818 701	818 701
		8. OPTJENT EGENKAPITAL			
912 359	894 544	8.1.3 Avsetning til naturskadekapital	912 359	894 544	865 602
248 665	243 221	8.1.4 Avsetning til garantiordningen	248 665	243 221	244 018
1 537 544	1 842 156	8.2 Annen opptjent egenkapital	2 191 134	2 277 223	1 685 104
2 698 568	2 979 921	Sum opptjent egenkapital	3 352 158	3 414 987	2 794 724
3 517 270	3 798 622	Sum egenkapital	4 170 860	4 233 689	3 613 426
		10. BRUTTO FORSIKRINGSFORPLIKTELSER			
2 461 101	2 318 805	10.1 Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	2 461 101	2 318 805	2 278 420
3 764 677	4 116 425	10.3 Brutto erstatningsavsetning	3 764 677	4 116 425	3 875 840
923 377	700 605	Andre tekniske avsetninger	923 377	700 605	912 103
7 149 155	7 135 835	Sum brutto forsikringsforpliktelser	7 149 155	7 135 835	7 066 364
		11. AVSETNING FOR FORPLIKTELSER			
120 963	153 642	11.2.1 Betalbar skatt	120 922	152 070	-2 526
233 003	208 274	11.2.2 Forpliktelser ved utsatt skatt	241 020	218 494	241 020
353 966	361 916	Sum avsetning for forpliktelser	361 942	370 564	238 494
		13. FORPLIKTELSER			
-117	9 812	13.5 Forpliktelser til foretak i samme konsern	-117	9 812	1 078 991
92 268	75 428	13.1 Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	92 268	75 428	82 545
2 006	2 006	13.2 Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	2 006	2 006	2 006
1 989	14 088	13.4 Finansielle derivater	1 989	14 088	
1 244 729	85 333	13.5 Andre forpliktelser	1 263 918	89 636	518 162
1 340 875	186 667	Sum forpliktelser	1 360 064	190 969	1 681 703
		14. PÅLØPTE KOSTNADER OG MOTTATTE IKKE OPPTJENTE INNTEKTER			
8 886	9 202		8 886	9 202	25 824
12 370 151	11 492 242	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	13 050 906	11 940 259	12 625 811

KONTANTSTRØM

Morselskapet			Konsernet	
30.09.2018	30.09.2017	NOK 1 000	30.09.2018	30.09.2017
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER				
601 349	796 136	Resultat av ordinær virksomhet før skattekostnad	682 327	851 647
11 272	9 496	Avskrivninger og nedskrivninger	11 272	9 496
		Tilgang investeringseiendommer	-112 892	-13 411
		Verdiregulering investeringseiendommer	-35 594	-18 340
-6 858	-6 379	Betalte rentekostnader	-6 858	-6 379
114 835	153 206	Mottatte renteinntekter	114 835	153 206
	3 829	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn/utbetalinger i		3 829
	-426	Direkte netto pensjonsføring under andre resultatkomponenter		-426
-1	2	Årsoppgjør eiendommer ført direkte mot EK	-1	-44
-103 980	88 068	Mottatt fordringer på foretak i samme konsern		68 065
		Utbetalt fordringer på foretak i samme konsern	-5 525	
-2 578 976	-4 490 994	Tilgang av verdipapirer til virkelig verdi	-2 578 976	-4 490 994
3 424 406	4 972 596	Vederlag ved avhending av verdipapirer til virkelig verdi	3 424 406	4 972 596
-221 989	-157 155	Tilgang av verdipapirer som holdes til forfall	-221 989	-157 155
157 000	170 500	Vederlag av avhending av verdipapirer som holdes til forfall	157 000	170 500
101 602	-113 078	Netto endring verdipapirer til virkelig verdi	101 602	-113 078
-269 316	57 188	Endring andre finansielle eiendeler	-269 208	57 249
-302 694	-176 144	Endring av tidsavgrensingsposter	-277 678	-65 285
82 790	51 586	Endring forsikringstekniske avsetninger	82 790	-39 753
1 009 441	1 358 430	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 065 512	1 381 723
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER				
-8 562	-25 625	Tilgang immaterielle eiendeler	-8 562	-25 625
-8 562	-25 625	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-8 562	-25 625
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER				
21 803	19 997	Mottatt konsernbidrag		
-1 061 925	-1 368 182	Avgitt konsernbidrag	-1 061 925	-1 368 182
-1 040 122	-1 348 185	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-1 061 925	-1 368 182
-39 243	-15 380	Netto kontantstrøm for perioden	-4 975	-12 084
160 355	119 893	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 01.01.	287 208	231 287
121 111	104 513	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 30.09	282 233	219 204

EGENKAPITAL

MOR	Aksjekapital	Overkursfond	Annen innskutt egenkapital	Naturskade fond	Garanti avsetning	Annen opptjent egenkapital	Total egenkapital
NOK 1000							
Pr 31 12 17	132 000	367 458	319 243	865 602	244 018	1 112 524	3 040 845
Res før andre reskomp						476 425	
Totalresultat						476 425	476 425
Naturskadeavsetning				46 757		-46 757	
Garantiavsetning					4 647	-4 647	
Korrigerings direkte mot EK						-1	-1
Pr 30 09 18	132 000	367 458	319 243	912 359	248 665	1 537 544	3 517 270

KONSERN

NOK 1000

Pr 31 12 17	132 000	367 458	319 243	865 602	244 018	1 685 104	3 613 426
Res før andre reskomp						557 435	
Totalresultat						557 435	557 435
Naturskadeavsetning				46 757		-46 757	
Garantiavsetning					4 647	-4 647	
Korrigerings direkte mot EK						-1	-1
Pr 30 09 18	132 000	367 458	319 243	912 359	248 665	2 191 134	4 170 860

NOTER TIL REGNSKAPET

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

Delårsregnskapet er utarbeidet i henhold til IAS 34 *Delårsrapportering* jf årsregnskapsforskriften for skadeforsikringselskaper § 6-2. Delårsrapporten gir ikke fullstendige noteopplysninger som er påkrevd i årsregnskapet, følgelig bør delårsrapporten leses i sammenheng med årsregnskapet for 2017. Årsregnskapet for 2017 finnes på internettsiden www.sparebank1.no.

De samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som ble benyttet i årsregnskapet for 2017 er lagt til grunn i delårsrapporten, med unntak av skatt.

Skattekostnaden i delårsregnskapet er basert på nominell skattesats for året. I tillegg tas det hensyn til effekten av fritaksmetoden for aksjer og avsetninger til fond som regnskapsmessig behandles som egenkapital.

Estimater

I utarbeidelsen av delårsregnskapet har ledelsen benyttet estimater som påvirker regnskapstallene. Et område hvor slike estimater er vesentlig er erstatningsavsetning. Estimater på erstatningsavsetning vurderes til et forventningsrett nivå, noe som innebærer at det ikke er en sikkerhetsbuffer innbakt i denne. Kildene til usikkerhet ved estimering er de samme som ved årsoppgjør for 2017. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Endringene vil bli regnskapsført når eventuelt nytt estimat fastsettes.

Avrundingsdifferanser

Som følge av avrundingsdifferanser kan det være at tall og prosentsatser ikke alltid lar seg summere helt nøyaktig.

Segmentopplysninger

Selskapets virksomhetssegmenter er kontrollert og rapportert i samsvar med kundegruppene. Kundegruppene består av skadeforsikring i det private markedet (PM) og skadeforsikring i næringslivet (BM).

NOK 1000 000	PM	BM	Annet	Resultat inkl natur
	30.09.18	30.09.18	30.09.18	30.09.18
Brutto opptjent premie	3.569,6	669,5	103,2	4.342,2
Brutto påløpne erstatninger	-2.561,3	-450,4	-49,3	-3.060,9
Brutto gevinst/tap tidligere år	98,8	174,9	4,0	277,8
Brutto driftskostnader	-842,0	-161,9	-3,4	-1.007,3
Endring andre avsetninger	-23,6	0,0	0,0	-23,6
Netto reassuranse	-15,4	-40,2	-18,1	-73,7
Andre forsikringsrel innt/kostn	0,8	0,3	0,7	1,8
Resultat forsikringsvirksomhet	227,0	192,2	37,2	456,4
Segmenteiendeler:				
Kundefordringer	1.955,2	262,4		2.217,6
Segmentforpliktelser:				
Brutto premiereserver	2.015,2	400,4	45,4	2.461,1
Brutto erstatningsavsetning	2.276,0	1.369,2	119,4	3.764,7

Sesongmessige svingninger

På den forsikringstekniske siden er det lite sesongmessige eller sykliske forskjeller for selskapet totalt. De ulike bransjegruppene kan imidlertid variere med sesongene.

Storskader

Det er meldt om en skade på over NOK 10 mill per tredje kvartal.

NOTE 2 – VERDSETTELSESHIERARKI

Hoveddelen av selskapets finansielle eiendeler er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløpet den enkelte eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle eiendeler og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Eiendelene klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av eiendelen.

Nivå 1

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels virkelige verdi. Eiendeler klassifiseres i nivå 1 dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert under nivå 1

- Børsnoterte aksjer hvor det er daglig omsetning og andeler i aksje- og pengemarkedsfond
- Statsobligasjoner og statssertifikater med fast avkastning

Nivå 2

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi for eiendelen ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 2 dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 2

- Valutaterminer, fremtidige renteaftaler og valutasikring hvis virkelig verdi er derivert fra verdien av underliggende instrument
- Obligasjoner og sertifikater som ikke er noterte, eller er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt

Nivå 3

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 3 dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata.

Selskapet har pr. 30.09.18 ingen poster klassifisert under nivå 3.

Bevegelser mellom nivåene skjer når karakter rundt input til verdsettelse endrer seg.

3. kvartal 2018

NOK 1 000	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	2 194 441	4 510 598		6 705 039
<i>Herav aksjer og andeler</i>	974 115			974 115
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	1 220 326	4 217 295		5 437 621
<i>Herav andre verdipapirer</i>		293 303		293 303
Finansielle derivater		48 598		48 598
<i>Herav valutainstrumenter</i>		47 668		47 668
<i>Herav renteinstrumenter</i>		930		930
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	2 194 441	4 559 196		6 753 637
Derivater		1 989		1 989
<i>Herav renteinstrumenter</i>		1 989		1 989
Finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi		1 989		1 989

ÅRET 2017

NOK 1 000	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	1 954 938	4 717 161		6 672 099
<i>Herav aksjer og andeler</i>	967 578			967 578
<i>Herav obligasjoner og sertifikater</i>	987 360	4 693 174		5 680 534
<i>Herav andre verdipapirer</i>		23 987		23 987
Finansielle derivater		13 527		13 527
<i>Herav valutainstrumenter</i>		13 364		13 364
<i>Herav renteinstrumenter</i>		163		163
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	1 954 938	4 730 688		6 685 626

NOTE 3 – FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI

NOK 1000	3. kvartal 2018 Bokført verdi/ virkelig verdi	Året 2017 Bokført verdi/ virkelig verdi
<i>Aksjer og andeler:</i>		
Norske aksjer	194 864	178 631
Utenlandske aksjer	11 449	10 108
Utenlandske aksjefond	767 802	778 839
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi	974 115	967 578
<i>Obligasjoner og sertifikater:</i>		
Norske obligasjoner og sertifikater	3 417 548	3 757 308
Utenlandske obligasjoner og sertifikater	2 020 073	1 923 226
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi	5 437 621	5 680 534
<i>Andre verdipapirer:</i>		
Andre finansielle eiendeler	293 303	23 987
Sum andre finansielle eiendeler til virkelig verdi	293 303	23 987
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	6 705 039	6 672 099

NOTE 4 – DERIVATER

NOK 1 000	3. kvartal 2018			Året 2017		
	Kontraktsum	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelser	Kontraktsum	Virkelig verdi eiendeler	Virkelig verdi forpliktelser
Valutainstrumenter						
Valutaterminer	5 970 257	47 668		2 462 970	13 364	
Sum valutainstrumenter	5 970 257	47 668		2 462 970	13 364	
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også	9 400	930	880	224 400	163	
Andre rentekontrakter	133 800		1 109			
Sum renteinstrumenter	143 200	930	1 989	224 400	163	
Sum finansielle derivater	6 113 457	48 598	1 989	2 687 370	13 527	

Oppstilling vedrørende motregningsrett

3. kvartal 2018

Finansielle eiendeler	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er	
				nettopresen tert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Instrument					
Valutainstrumenter	47 668		47 668		47 668
Renteinstrumenter	930		930		930
Sum	48 598		48 598		48 598

Finansielle forpliktelser

Instrument			
Renteinstrumenter	1 989		1 989
Sum	1 989		1 989

Året 2017

Finansielle eiendeler

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er	
				nettopresen tert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Valutainstrumenter	13 364		13 364		13 364
Renteinstrumenter	163		163		163
Sum	13 527		13 527		13 527